

Viðtalsþættir vegna mats á hæfi stjórnarmanna og framkvæmdastjóra í lífeyrissjóðum

Fjármálaeftirlit Seðlabanka Íslands (Fjármálaeftirlitið) metur hæfi stjórnarmanna og framkvæmdastjóra lífeyrissjóða í samræmi við ákvæði laga nr. 129/1997, um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og reglur nr. 180/2013, um framkvæmd hæfismats framkvæmdastjóra og stjórnarmanna lífeyrissjóða. Stjórn ber sameiginlega ábyrgð á starfsemi lífeyrissjóðs. Það er hins vegar mikilvægt að stjórnarmenn séu sjálfstæðir í hugsun og hafi hæfni til að meta, gagnrýna og hafa eftirlit með ákvarðanatöku í daglegri starfsemi lífeyrissjóðs.

Í viðtali kannar Fjármálaeftirlitið þekkingu, skilning og viðhorf stjórnarmanna varðandi helstu efni sem tengjast hlutverki þeirra og ábyrgð og byggir mat sitt m.a. á upplýsingum sem þar koma fram.

Til glöggvunar á umfangi viðtals þá eru hér að neðan talin upp þau efnisatriði sem koma til með að mynda ramma viðtalsins, þó ekki sé um tæmandi viðtalsþætti að ræða. Neðst í skjali þessu má svo finna viðauka með leslista og ítarefni sem unnt er að styðjast við undirbúning viðtalsins.

I. Dæmi um viðtalsþætti vegna mats á hæfi stjórnarmanna í lífeyrissjóðum

1. Fjármálamarkaður

- Helstu réttarheimildir sem gilda um starfsemi lífeyrissjóða
- Sérstaða lífeyrissjóða
- Þekking á starfsemi þess lífeyrissjóðs sem viðtal snýr að
- Eigna- og áhættustýring
- Helstu áhættur í starfsemi lífeyrissjóða
- Hlutverk, ábyrgð og starfsemi fjármálaeftirlitsins

2. Stjórn, stjórnarhættir og ábyrgð stjórnar

- Stjórnskipulag lífeyrissjóðs
- Hæfisskilyrði stjórnarmanna lífeyrissjóða
- Hlutverk og ábyrgð stjórnarmanns
- Helstu verkefni og skyldur stjórnar lífeyrissjóðs
- Starfsreglur stjórnar
- Helstu stefnur í starfsemi lífeyrissjóðs

3. Innra eftirliti

- Innra eftirlit lífeyrissjóða
- Hlutverk stjórnar í fyrirtækja- og áhættumeningu
- Þrjár varnarlínur innra eftirlits
- Hlutverk og ábyrgð innri endurskoðunar
- Hlutverk stjórnar í áhættustýringu
- Hlutverk og ábyrgð starfssviðs áhættustýringar

4. Reikningsskil og endurskoðun

- Rammi fyrir gerð og framsetningu reikningsskila
- Lög og reglur sem tengjast ársreikningum lífeyrissjóða
- Helstu alþjóðlegir reikningsskilastaðlar sem tengjast reikningsskilum lífeyrissjóða
- Helstu aðferðir við mat eigna og helstu álitamál sem geta komið upp
- Ábyrgð og eftirlit með reikningsskilum og endurskoðun
- Hlutverk ytri endurskoðanda
- Hlutverk endurskoðunarnefndar
- Tryggingafræðileg úttekt og staða

5. Sjálfstæði, dómgreind og viðhorf

- Sjálfstæði stjórnarmanna
- Óhæði
- Sjálfstæði í hugsun
- Ákvörðunartaka
- Háttsemi og heilindi
- Hagsmunaárekstrar
- Hagsmunatengsl og vanhæfi
- Hæfni til að gegna starfi stjórnarmanns
- Samfélagsleg ábyrgð og umboðsskylda

II. Dæmi um viðtalsþætti vegna mats á hæfi framkvæmdastjóra í lífeyrissjóðum

1. Fjármálamarkaður

- Helstu réttarheimildir sem gilda um starfsemi lífeyrissjóða
- Sérstaða lífeyrissjóða
- Þekking á starfsemi þess lífeyrissjóðs sem viðtal snýr að
- Eigna- og áhættustýring
- Helstu áhættur í starfsemi lífeyrissjóða
- Hlutverk, ábyrgð og starfsemi fjármálaeftirlitsins

2. Stjórn, stjórnarhættir og ábyrgð stjórnar

- Stjórnskipulag lífeyrissjóðs
- Hæfisskilyrði stjórnarmanna og framkvæmdastjóra lífeyrissjóða
- Hlutverk og ábyrgð stjórnarmanna
- Hlutverk og ábyrgð framkvæmdastjóra
- Helstu verkefni og skyldur framkvæmdastjóra
- Helstu stefnur í starfsemi lífeyrissjóðs

3. Innra eftirliti

- Innra eftirlit lífeyrissjóðs
- Hlutverk framkvæmdastjóra í fyrirtækja- og áhættumenningu
- Þrjár varnarlínur innra eftirlits
- Hlutverk og ábyrgð innri endurskoðunar
- Hlutverk framkvæmdastjóra í áhættustýringu
- Hlutverk og ábyrgð starfssviðs áhættustýringar

4. Reikningsskil og endurskoðun

- Rammi fyrir gerð og framsetningu reikningsskila
- Lög og reglur sem tengjast ársreikningum lífeyrissjóða
- Helstu alþjóðlegir reikningsskilastaðlar sem tengjast reikningsskilum lífeyrissjóða
- Helstu aðferðir við mat eigna og helstu álitamál sem geta komið upp

- Ábyrgð og eftirlit með reikningskilum og endurskoðun
- Hlutverk ytri endurskoðanda
- Hlutverk endurskoðunarnefndar
- Tryggingafræðileg úttekt og staða

5. Sjálfstæði, dómgreind og viðhorf

- Háttsemi og heilindi
- Hagsmunaárekstrar
- Hagsmunatengsl og vanhæfi
- Hæfni til að gegna starfi framkvæmdastjóra
- Samfélagsleg ábyrgð

VIÐAUKI I

Leslisti

- Lög nr. 129/1997, um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða
 - o Reglugerð 391/1998, um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða
 - o Reglugerð 698/1998, um ráðstöfun iðgjalds til lífeyrissparnaðar og viðbótartryggingarvernd
 - o Reglugerð nr. 916/2009, um fjárfestingarstefnu og úttekt á ávöxtun lífeyrissjóða og vörslu- aðila séreignarsparnaðar
 - o Reglugerð nr. 590/2017, um eftirlitskerfi með áhættu lífeyrissjóða
 - o Reglur nr. 577/2012, um endurskoðunardeildir og sjálfstætt starfandi eftirlitsaðila lífeyris- sjóða
 - o Reglur nr. 180/2013, um framkvæmd hæfismats framkvæmdastjóra og stjórnarmanna líf- eyrissjóða
 - o Reglur nr. 335/2015, um ársreikninga lífeyrissjóða
- Lög nr. 87/1998, um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi
- Lög nr. 3/2006, um ársreikninga
- Lög nr. 60/2021, um aðgerðir gegn markaðssvikum
- Lög nr. 140/2018, um aðgerðir gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka
 - o Reglugerð nr. 745/2019, um áreiðanleikakönnun vegna aðgerða gegn peningaþvætti og fjár- mögnun hryðjuverka
- Viðmiðunarreglur um innri stjórnarhætti

Ítarefni

- Viðeigandi lög, reglugerðir og reglur sem gilda um starfsemina auk leiðbeinandi tilmæla fjármála- eftirlitsins sem finna má á heimasíðu fjármálaeftirlitsins
- Spurt og svarað/túlkunar og gagnsæistilkynningar á heimasíðu fjármálaeftirlitsins
- Siðfræði og samfélagsábyrgð eftir Øyvind Kvalnes

Uppfært 18. maí 2022